

позиції підвищення податкової культури платників податків, то така ефективність є слабкою, оскільки податковий аудит у цьому випадку є засобом примусу сплати податків. На нашу думку, слід проводити масову роз'яснювальну роботу контролюючими органами для розуміння платниками податків необхідності сплати податків і у результаті отримати зменшення ухилень від сплати податкових зобов'язань.

Список використаних джерел: 1. Олейнікова Л. Г. Підвищення фіскальної й економічної результативності податкового адміністрування в Україні. *Фінанси України*. 2011. № 10. С. 47–59. 2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/kontrolno-perevirochna-robota>. 3. Державна казначейська служба України. URL: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=14647>.

УДК 657

Т. А. Неділя, студент

Науковий керівник: **В. О. Петровська**, викладач

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН СВІТУ

Ключові слова: податок, податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, податок на майно.

Призначення податкової системи полягає не лише у збиранні податків та забезпеченні дохідної частини бюджету для виконання державою своїх функцій, а й у сприянні досягненню стратегічної мети розвитку національної економіки.

Податкова система України маючи достатній досвід існування не створила ефективного механізму функціонування, здатного стимулювати розвиток економіки. Відсутність стабільної законодавчої, ефективної економічної та виваженої податкової політики призвело до тінізації економіки і низьких темпів економічного розвитку країни.

Удосконалення податкової системи України становить у сучасних умовах одну з актуальних проблем. Від її вирішення залежить наповнення державного бюджету, подальше розгортання підприємництва, інвестування важливих галузей народного господарства та соціальний захист населення [3].

Метою роботи є вивчення досвіду податкових систем різних країн світу та порівняння з податковою системою України.

У своєму дослідженні ми проаналізували податкову систему України, країни сусідки – Польщі, індустріально розвинених країн - США, Німеччини, Швеції та однієї з найменших країн в Європі – Люксембург. Порівнювали їх за такими видами податків: податок на прибуток підприємств, податок на доходи фізичних осіб, податок на додану вартість, податок на майно. Порівняльна характеристика податків різних країн наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика податків різних країн за 2017 рік

Податок	Країна					
	Україна	Польща	США	Німеччина	Швеція	Люксембург
1	2	3	4	5	6	7
Податок на прибуток підприємств	18% - загальна ставка	19% - загальна ставка; 15% якщо дохід не перевищує 1,2 млн. євро; 3%, 5,5%, 8,5% - ставки знижені	за регресивними ставками: дохід від 50\$ тис. до 335\$ тис. - ставки 15%-39%; дохід понад 335\$ тис. до 10\$ млн. - ставка знижуються до 34%; дохід від 10\$ млн. і більше ставка збільшується до 35% + фіксована сума до ставки	15% - загальна ставка 5,5% доплата за солідарність 3,5% -14% торгового податку яка змінюється в залежності від виду діяльності	22% - загальна ставка	21% - загальна ставка; 20% - дохід не перевищує 15000 євро; 7% - додатковий збір

Закінчення табл. 1

1	2	3	4	5	6	7
Податок на доходи фізичних осіб	18% - загальна ставка; 5% - дивіденди, 15% - оподаткування пенсій; 1,5% - військовий збір; 0%, 5%; 18% - об'єктів спадщини	18% - якщо прибуток від 3091 до 85520 польських золотих при доходах, які складають більше 85520 тисяч злотих – 32%; 19% - дивіденди	10%-37% від доходу; 30% - дивіденди; 18% до 40%, 45% на спадщину	14%-42% від доходу; 45% - від доходу що перевищує 254447 євро в рік; 7%-30%, 30%-50% на спадщину	0% - 420800 шведських крон; 20% - 602600 шведських крон; 25% - більше 602800 шведських крон; 10% - дивіденди і роялті	0% - дохід менше 11265 євро; 40% - дохід вище 100000 євро
Податок на додану вартість	20% - загальна ставка; 7%, 0% - знижені ставки	23% - загальна ставка; 8%, 5%, 3%, 0% - знижені ставки	4-7% податок від продажів	19% - загальна ставка; 0%, 7% - знижені ставки	25% - загальна ставка; 12%, 6% - знижена ставка	15% - загальна ставка; 12%, 6%, 3% - знижена ставка
Податок на майно (нерухомість, транспортний податок)	1) до 1,5 % МЗП за 1 кв. м пл. нерухомого майна; 2) 25 000 грн. на рік за кожен легковий автомобіль	1) не більше 0,74; 0,89; 23,03 злотих за 1 кв. м нерухомого майна; 2) транс-й податок - від повної маси транс-го засобу	1) 1% оціночної вартості нерухомого майна; 2) від 18 до 60 центів на галон в ціні палива	1) 3,5%-5% від вартості нерухомості; 2) від виду двигуна, його об'єму, терміну експлуатації та наявності каталізатора	0,5-1,3% від вартості нерухомості; 2) відсутній	1) 0,7 -1% від вартості майна 2) відсутній

Високий рівень податкового навантаження призводить до зменшення економічної активності, сповільнення росту валового внутрішнього продукту та сприяє відпливу капіталу з країни. Але якщо податкове навантаження зменшити до занадто низького рівня, то виникне ситуація за якої бюджети всіх рівнів не дотримуватимуть кошти і відповідно не зможуть фінансувати програми економічного та соціального розвитку. Тому враховуючи позитивний досвід інших країн необхідно спрямувати реформування податкової системи України на досягнення балансу в частині податкового навантаження, з урахуванням інтересів платників податків та держави [2]. Порівняльна характеристика показників ВВП та податкового навантаження наведена в таблиці 2 та рисунках 1, 2, 3.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика показників ВВП та податкового навантаження за 2017 рік

Показники	Україна	Польща	США	Німеччина	Швеція	Люксембург
ВВП країни, мільярдів доларів	119	468	19391	3685	511	59,5
ВВП на душу населення, доларів	8713	29521	59501	50425	51475	106374
Податкове навантаження, у %	39,6	34,2	25	30	44,5	39,4

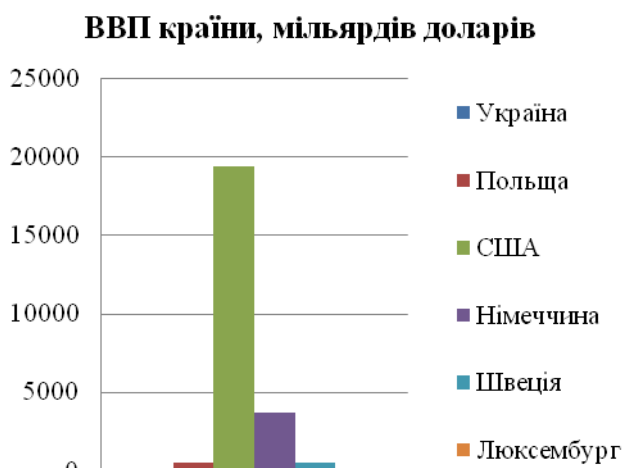

Рис. 1. Показники ВВП різних країн за 2017 рік

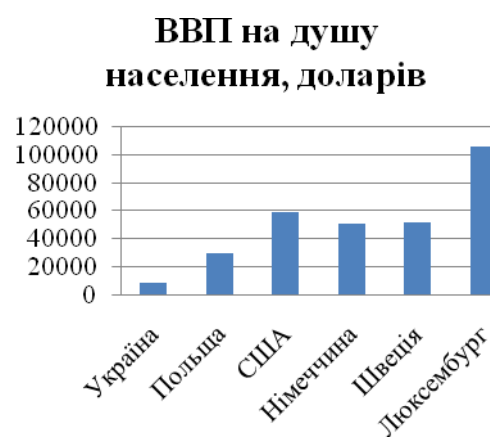

Рис. 2. Показники ВВП на душу населення за 2017 рік

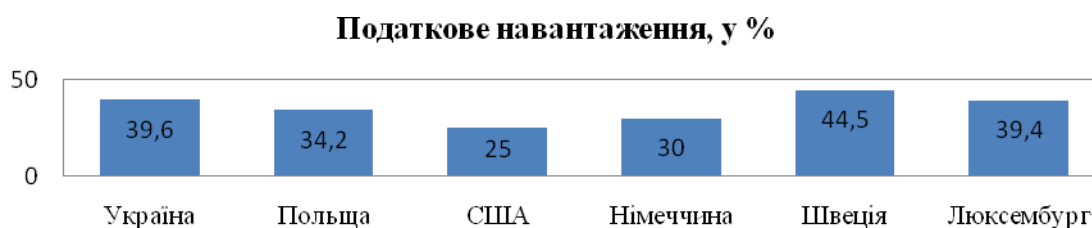

Рис. 3. Показники податкового навантаження різних країн за 2017 рік

Податки мають досить високу питому вагу в дохідній частині бюджету будь-якої держави, тому що вони є основним джерелом його наповнення. У різних країнах світу податкові системи відрізняються за типом побудови, кількістю податків, ставками податкових платежів, методикою їхнього розрахунку, видом стягнення тощо. Але всі вони базуються на загальних принципах, які для удосконалення податкової системи повинна врахувати Україна: 1) держава повинна працювати на людей – і тому люди, по-перше, знають, на що їхні податки витрачаються; по-друге, вони можуть впливати, хоча й опосередковано, на те, який розмір податків із них стягується; 2) стабільність законодавчої бази - вона не може бути незмінною протягом десятиліть, але принципові положення сплати податків не повинні змінюватись тривалий час; 3) ефективність – податок не повинен суттєво впливати на прийняття економічних рішень, але якщо це відбувається, то вплив має бути мінімальним; 4) єдиний підхід до трактування положень - більшість податкових систем світу побудовані таким чином, що не дозволяють вільно трактувати різні положення, з одного боку, платниками податків, а з другого – податковими органами.

Список використаних джерел: 1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. 2. Савченко А. М. Аналіз рівня податкового навантаження в контексті імплементації європейських стандартів у національну економіку України. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2018/23. 3. Система оподаткування Польщі. URL: <http://www.findbiz-pl.com/opodatкування>. 4. Рейтинг країн по ВВП 2017: позиція України та інших країн світу. URL: <https://allkharkov.ua/articles/biz/reiting-stran-po-vvp-i-gosdolg-2017>. 5. Рейтинг країн по ВВП на душу населення 2017. URL: <https://aftershock.news>. 6. Система оподаткування в Німеччині. URL: <http://aeroviza.in.ua/migratsiya/sistema-nalogooblozheniya-v-germanii>. 7. Прибутковий та інші податки в Швеції. URL: <http://aeroviza.in.ua/migratsiya/podohodnyu-i-drugie-nalogi-v-shvecii-v-2018>. 8. Податки у Люксембурзі: податкова реформа. URL: <https://offshorewealth.info/offshore-tax/tax-reform-luxembourg-2017>. 9. Податки в Америці. URL: <http://anothercitizenship.com/pmzh/nalogi-v-amerike>.